Recensie: Ghurba ***1/2

De Maan Mechelen
zaterdag 1 maart 2025

foto © De Maan

Recensie:
Ghurba wil zo veel zeggen als heimwee of verwijderd zijn van huis in het Arabisch. Centraal in deze voorstelling naar een tekst van Rimah Jabr die Nathalie Tabury vertaalde en Atta Nasser regisseerde, staat de bloem Iris (Jef Hellemans), een nieuwkomer tussen de bijzonder enthousiaste Blue (Ellen Sterckx) en bazige Red Velvet (Patricia Kargbo). Die staan al enkele weken langer dan Iris in de serre waar het veilig vertoeven is, want buiten is het gevaarlijk: 'Hier zitten geen ratten die onze wortels opgraven, of geiten die onze bladeren willen opeten, of honden die op onze mooie bloemblaadjes komen plassen.'

Iris blijkt haar roots te hebben in de bergen, in de natuur waar ze de vogels hoorde fluiten en nu terug naar verlangt. Ghurba gaat dus over ergens anders leren aarden, een nieuwe thuis proberen te creëren terwijl je nog aan je vroegere thuis denkt. Daar komen verschillende emoties bij kijken zoals angst. Iris horen we 'OK, OK, OK! Rustig. Rustig. Rustig.' tegen zichzelf zeggen terwijl Jefs bewegingen, schuchterheid, en stress tonen, vooral met dat linkerbeen dat op en neer gaat.
'Zijt gij hier nieuw?' is een van de eerste vragen die hij toegeworpen krijgt. Ghurba trekt niet zelden de filosofische kaart. Zo krijgen we te horen: 'Ons leven begint allemaal hetzelfde. We zijn allemaal hetzelfde maar ook anders.' Op wit belichte vierkanten staan de drie, en dat levert visueel een bewegingsspelletje op wanneer de witte lampen het podium anders belicht met witte vierkanten en de spelers zich moeten verplaatsen om elk in een vierkant te gaan staan wat hen helemaal vooraan naast elkaar ten opzichte van elkaar brengt maar later ook diagonaal van links achter naar rechts vooraan.
Wanneer het donker is, buigen ze voorover alsof ze slapen en zien we Iris dromen over haar vorige thuis. Die sequens komt echter te vaak terug. De tweede keer om een kledingwissel mogelijk te maken waardoor de spanningsboog wat verslapt. Maar hoe heerlijk en herkenbaar is Patricia Kargbo wanneer die als Red Velvet in een daaropvolgend slaapmoment bazig mag zijn en het gepraat tussen Iris en Blue hekelt terwijl ze haar statement kracht bij zet door met de vinger naar beneden te wijzen!
Een rijk palet aan emoties krijgen de kinderen voorgeschoteld in Ghurba. Van angst over verdriet tot het flirterig gedrag tussen Blue en Red Velvet wanneer ze elkaar complimentjes geven als 'Gij ziet er ook goed uit'. Maar ook het tegenovergestelde is te zien: ruzie. Genieten is het dan van de non-verbale expressie die de spelers dan tonen. Let daarbij op de héérlijke mimiek en de blikken die ze tussen elkaar en de zaal in toewerpen.
Best wel grappig is Ghurba wanneer Red Velvet stelt dat ze heeft leren luisteren terwijl ze wanneer ze dat

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

zegt Blue, die vaak wil praten, de mond snoert. Héérlijk die tegenstelling. Voor Iris ziet het daarentegen er best wel slecht uit op een bepaald moment. Omdat ze niet wil drinken (hier confetti daar naar beneden dwarrelt) omdat het anders smaakt dan thuis valt ze even ook gewoon omver op haar rug. Iris zal zich dus moeten aanpassen, anders zal ze dood gaan. Op die manier trekt de voorstelling ook volledig de kaart van integratie, waarbij in tegenstelling tot het assimilatie-model, diegene die zich aanpast aan de nieuwe omgeving nog wel de oorspronkelijke wortels waar die in stond mag behouden.

Maar dat is niet de enige uitdaging waar ze mee geconfronteerd wordt. Bijen - hier 'de prikkers' genoemd - die steken, passeren ook even met hun gele paraplu's. Ellen en Patricia dragen dan een diadeem met gele zonnebloemen, een geel met zwart geruite vest en zwarte rok. Verder zijn er nog de neveneffecten van de pesticiden, hier vervormde stemmen door autotune, die vermeden moeten worden.

10,64 op 20 krijgt Iris voor aanpassingsvermogen. Onze quotering komt iets hoger uit voor Ghurba dat soms nogal aan de druk overkomt en geschikt is voor acht plussers maar ook voor hun ouders. Want zagen we daar geen drie overheadprojectors achteraan staan om het scènebeeld, drie witte rechthoekige vlakken van vanachter te belichten? Pure nostalgie is dat naar onze eigen studententijd waarin wij openbloeiden. Vraag is of dat ook zal gebeuren met Iris. Het einde van de voorstelling voelt dubbel aan voor volwassenen. Is Iris in een bloemenwinkel beland, of is ze aan lager wal geraakt en een straatmadeliefje geworden wanneer ze verleidelijk met haar linkerhand naar ons zwaait?

< Bert Hertogs >

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.